

zubi, za glisti, za kamik i neke druge u ono vrijeme učestale tjelesne tegobe.

Suradnici Staroslavenskoga instituta na projektu – Ivan BOTICA, Blanka CEKOVIĆ, Marija-Ana DÜRRIGL, Sandra POŽAR, Andrea RADOŠEVIĆ (koordinatorica) i Ana ŠIMIĆ – osmislili su virtualnu izložbu posvećenu povijesti toga znamenitoga zbornika te njegovim paleografskim, jezičnim i sadržajnim zanimljivostima.

S obzirom na činjenicu da su djeca jedna od osnovnih ciljanih skupina procesa popularizacije znanosti, prvo je predstavljanje izložbe održano u Osnovnoj školi Malinska-Dubašnica u Malinskoj na Krku 23. rujna 2019. godine. Tako se *Žgombičev zbornik*, premda virtualno, ipak vratio u zavičaj u kojem se nalazio prije nego je od štiva franjevac trećoredaca glagoljaša postao predmetom znanstvenoga istraživanja.

Predstavljanje izložbe bilo je preračeno prigodnim izlaganjima autora izložbe, koji su znatiželjne krčke osnovnoškolce i njihove profesore podsjetili na vrijedni glagoljski kodeks, dragocjenu

stečevinu ne samo njihove lokalne nego i opće hrvatske kulturne povijesti.

Promociji se pridružila i znanstvenica s Instituta za etnologiju i folkloristiku Maja PASARIĆ, stipendistica akcije Marie Skłodowska-Curie, koja je školarce ukratko upoznala s rezultatima svoga istraživanja odnosa čovjeka i životinja.

Povratak na otok Krk s hrvatskoglagoljskim *Žgombičevim zbornikom* u digitalnom ruhu bio je dobrodošla prilika za razmjenu znanja i ideja svih prisutnih, povezanih ne samo ljubavlju prema glagoljaštvu nego i željom za istraživanjem, stvaranjem i mijenjanjem, imperativima Noći istraživača 2019. godine.

Sudjelovanjem u tom europskom projektu Staroslavenski je institut, kao javni institut i središnja hrvatska akademska ustanova za proučavanje glagoljaštva, još jednom potvrdio predanost jednoj od svojih važnih društvenih zadaća, a to je popularizacija i promocija hrvatskoglagoljske baštine i plodna suradnja s lokalnom zajednicom.

ANA ŠIMIĆ

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP *HIERONYMUS NOSTER*

(Ljubljana, 23. – 26. listopada 2019.)

U Slovenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Ljubljani od 23. do 26. listopada 2019. održan je Međunarodni znanstveni skup *Hieronymus noster* u čast 1600. obljetnice Jeronimove smrti. Na skupu je sudjelovalo više od 100 znanstvenika iz brojnih zemalja. Skup se održavao pod

visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Slovenije Boruta Pahora. Kao svojevrsan moto konferencije poslužio je Jeronimov citat iz pisma prijatelju *Hieronymus, veni foras – Jeronime, izidi* (Ep. 4). Cilj je konferencije bio prikazati nova znanstvena dostignuća u proučavanju

Jeronimova života, opusa, recepcije njegovih djela te u proučavanju Jeronima kao asketa, bibličara, putnika, epistologa, teologa, egzegeta, satiričara i polemičara.

Prvi je dan skupa održano svečano otvorenje u atriju SAZU-a, u sklopu kojega su predstavljene ideje u podlozi organizacije ovoga skupa i istaknuti doprinosi važnih organizatora, među kojima su istaknuti Jan Dominik Bogotaj, koji je bio tajnik skupa, i Miran Špelič, koji je bio predsjednik Organizacijskoga odbora. Oni su s Davidom Movrinom i urednici knjižice sažetaka, a istaknuta je i osobita važnost Rafka Valenčiča kao idejnoga začetnika skupa.

Drugi su dan skupa održana plenarna izlaganja: Laurence MELLERIN održala je izlaganje *Hieronymian studies at the Institut des sources Chrétiennes*, u kojemu je predstavila nova izdanja toga instituta i dostignuća projekta *Bibindex*, a Jože KRAŠOVEC održao je predavanje *The Development of St Jerome's Views on the Translation and Interpretation of the Holy Bible*. Ostatak je dana bio posvećen tematskim sekcijama: *Jeronim i teologija*, *Jeronimova egzegeza*, *Prevođenje Svetoga pisma*, *Jeronim i monaška teologija*, *Epistolografija*, *Jeronim i klasična filologija*. Toga je dana održana i slovenska sekcija.

Treći su dan skupa održane sekcije naslovljene: *Jeronim i Akvileja*, *Jeronimova recepcija*, *Jeronim i umjetnost*, *Jeronim i teologija*, *Jeronim i liturgija*.

Posljednji je dan skupa bio posvećen tematskim sekcijama: *Povijest i arheologija*, *Jeronim i hereziologija*, *Jeronim i hrvatska kultura*, *Origen i Augustin te Varia*. Toga su dana održana i dva plenarna predavanja, predavanje Heinricha

SCHLANGEA SCHÖNINGENA *Hieronymus und Rufinus: Freundschaft und Theologie in der Spätantike*, u kojemu su prikazane paralele između Jeronimova i Rufinova života i njihov međusobni odnos i odnos prema Origenu, te predavanje Andrewa CAINA, jednoga od vodećih proučavatelja sv. Jeronima, *Why did Jerome Comment on Paul? An Etiological Investigation of His Commentaries on the Epistles to the Galatians, Ephesians, Titus, and Philemon*, u kojemu se bavio uzrocima Jeronimova komentiranja Pavlovih poslanica te odabira upravo tih poslanica.

Na skupu je sudjelovalo šest znanstvenika Staroslavenskoga instituta. Andrea RADOŠEVIĆ u sklopu sekcije *Jeronimova recepcija* održala je izlaganje *The Reception of St. Jerome in Late Medieval Sermon Collection*. U tome je izlaganju istražila recepciju sv. Jeronima u zbirci propovijedi iz 15. st. naslovljenoj *Sermones Discipuli de tempore et de sanctis cum Promptuario exemplorum et de miraculis Beatae Mariae Virginis* njemačkoga dominikanca Johannes Herolta te je pokazala u kojim se sve prilikama citati sv. Jeronima najčešće upotrebljavaju. Ivan BOTICA i Kristijan KUHAR u svojem su izlaganju *St. Jerome in the Heritage and Tradition of the Roman Liturgy on the Croatian Church Slavonic Language* predstavili rezultate istraživanja *Službe sv. Jeronima* u hrvatskoglagoljskim brevijarima i misalima te odredili broj tih služba, tekstološke razlike među njima, njihov sadržaj, specifičnosti i odnos s latinskim službama. Vesna BADURINA STIPČEVIĆ u izlaganju *La vita e la traslazione di San Girolamo*

nei testi croatoglagolitici predstavila je svoja istraživanja legendi o sv. Jeronimu u hrvatskoglagoljskim liturgijskim i neliturgijskim tekstovima ističući motive Jeronimova sna, iskušenja u pustinji i susreta s lavom. Ana i Milan MIHALJEVIĆ u izlaganju *St. Jerome's Homilies on Luke's Gospel in Croatian Glagolitic Breviaries* govorili su o dvjema homilijama sv. Jeronima na *Evandjelje po Luki* iz hrvatskoglagoljskih brevijara, istaknuli su tekstološke razlike između tekstova, analizirali jezik obiju homilija te njihov odnos s latinskim predloškom. U hrvatskoj su sekciji izlaganje održali i akademik Josip BRATULIĆ, koji je govorio o važnosti svetoga Jeronima za Hrvate u izlaganju naslovljenome *Sveti Jeronim u hrvatskoj kulturi*; Marko MEDVED u izlaganju naslovljenome *Sv. Jeronim u hrvatskoj crkvenoj povijesti i historiografiji – s posebnim osvrtom na njegov kult na širem području Rijeke* izložio je rezultate svojega istraživanja srednjovjekovnoga augustinskog samostana i crkve sv. Jeronima u Rijeci. Posljednje je izlaganje u toj sekciji pod naslovom *Homilije sv. Hieronima v srednjeveškem cerkvenoslovanskem prevodu* održala Petra STANKOVSKA, koja se bavila različitim aspektima prevođenja Jeronimovih homilija na hrvatski crkvenoslavenski i uzrocima pojave tih homilija u hrvatskoglagoljskim brevijarima.

Od ostalih izlaganja zbog broja izlagača spomenut ćemo samo neke. Rafko VALENČIĆ, idejni začetnik ovoga skupa, u izlaganju *Kje si, Stridon?* govorio je o mogućim položajima Jeronimova rodno-

ga mjesta. Ines IVIĆ u izlaganju *From Private to Popular Devotion: The Humanist Formation of the Cult of Saint Jerome as the National Saint in the 15th Century Dalmatia* govorila je o nastajanju kulta sv. Jeronima u Dalmaciji u 15. st. Anto BARIŠIĆ u izlaganju *A Review of Jerome's Relation to Origen in the Light of the Second Vatican Council and Post-Conciliar Theology* govorio je o odnosu Jeronima i Origena. Silvio KOŠČAK u izlaganju *St. Jerome in Expositio missae of Amalar of Metz (775–850) and William Durand (1230–1296)* istražio je recepciju misli sv. Jeronima u djelima Amalarija od Metza i Williama Duranda osobito se usmjeravajući na to kako autori upotrebljavaju Jeronimov komentar *Svetoga pisma*, njegove stavove o jedinstvu crkve i crkvenome učenju, odnosu prema ženama, o laicima, klericima i svetim mjestima. Andrea SVOBODOVÁ govorila je o svetome Jeronimu i staročeskoj Bibliji.

Osim radnoga dijela skupa organiziran je razgled antičke Emone te dva izleta izvan Ljubljane. Cilj je izleta naslovljenoga *Ubikacija Jeronimovih Stridona*, održanoga 25. listopada, bio posjetiti tri moguća mjesta Jeronimova rođenja u Sloveniji. U nedjelju 26. listopada organiziran je izlet u Akvileju i Grado. U Akvileji su sudionici skupa posjetili arheološki muzej i baziliku s prekrasnim mozaicima, a u bazilici je održana i misa na latinskome jeziku.

Program skupa dostupan je na mrežnim stranicama: <https://www.teof.uni-lj.si/uploads/HieronymusNoster/HRN-Program.pdf>.

ANA MIHALJEVIĆ